

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

In Qvo Agitvr Nominatim De Sacerdotibus, Confessarijs, Magistris siue
Doctoribus, Concionatoribus, Episcopis & alijs Prælatiſ, eorumque
Ministerijs - In ſeptem Tractatus distributus ...

Puente, Luis de la
Coloniæ Agrippinæ, 1629

§. I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45750](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45750)

etiam, sed ut plebs, cuius decimis & redditibus sustentantur, accedere possit ad templum, & his ministerijs interesse. Ex quo etiam provenit, ut & si Ecclesiastici ea exercent, tanquam media proprii profectus Spirituales, si ea faciant cum perfectione, qua tenentur. In Religiosis autem contra sit eorum enim Chorus & cantus præcipue fuit institutus tanquam medicum quoddam proportionatum Professioni, quam profitentur iuxta suum statum. Cum enim tantum sint Divino cultui & seruitio mancipati: nec tamen omnes (ut aduertit Gerson) apti sint ad orationem mentalem, & meditationem, aut contemplationem quietam: expediebat designare illis hunc modum occupationis, in qua partem diei & noctis expenderent in cantu Choralis, ad se ipsos mouendos ad deuotionem & amorem Dei, & hoc medio implendam exactè specialem obligationem, qua tenentur, laudandi Deum: etiam si populus Christianus ad huiusmodi ipsorum officia non accederet, neque ille elemosinas aut stipendia eis daret. Sed hinc etiam provenit, ut accedentes ad ipsorum officium, eundem capiant fructum, quem caperent accedentes ad eadem officia reliquorum Ecclesiasticorum. Cum igitur oratio Religiosorum siue lecta, siue cantata in choro accipiatur quasi medium propriæ perfectionis: hic ipse nouus erit titulus, inuitans & impellens, ut conentur excellere, quantum licebit in eo cum magna excellentia præstando: non tam quoad externam solennitatem, quam quoad perfectam obseruationem rerum, quas Ecclesia præcipit, & suadet, ut fiant cum perfectione.

§. I.

AD CUIUS maiorem declarationem supponendum est: hoc præceptum duo actuum genera complecti: quosdam internos, spectantes ad intellectum, voluntatem, imaginationem, & sensuum appetitum, in quibus sunt affectus animæ sensibiles: qui omnes deseruiunt orationi ex ea parte, qua includit quod mentale est. Alij sunt actus externi, qui pertinent ad orationem vocalem: & hi consistunt in prolatione uerborum cum cæteris circumstantijs ad corpus spectantibus. Primi actus sunt præstantiores, eo quod in eis consistat substantialis perfectio orationis, & sint secundis difficiliore. Corporis enim membra obtemperant homini absq; resistantia; & in eius potestate est, si velit loqui, aut canere cum longiori mora; habere oculos demissos, manus & corpus ipsum quietum in vno loco, cum hoc aut cum altero situ. Internæ autem potentia, & nominatim imaginatio, & sensuum appetitus non hoc modo ei obediunt; sed cum aliqua repugnantia, neque enim est in hominis potestate ita de hac te cogitare, ut non cogitet de altera; attentus esse ad id quod dicit, aut deuotus ac tener: sed potius læpè distrahitur & arefcit; & magna opus est vi, ut distractionem, & spiritus ariditatem, à se remo-

ueat.

Vide Suarez
supra c. 12.p. Alpha
bet. 78. l. 1. 3.

2 Eccli. 43.
33.

ueat. Quemadmodum tamen corpus & anima mutuo se iuuant in suis actionibus: ita in recitatione & cantu actus interni multum conferunt, ut externi fiant cum sua virtute; & hi etiam iuuant, ut interni fiant perfectius. Et utroque commendauit Innocentius Papa, cum constituit, ut officium diceretur *studiosè & deuotè quantum Deus dederit*: quia eius est donum, & vnusquisque (vt ait Ecclesiasticus) *a benedicere debet Dominam, & seruire illum quantum potest*, intendendo omnes suas vires, vt hoc opus præbet cum ea perfectione qua par est, ac decet. Cum igitur interni actus magis sint necessarij, & quasi radix externorum: incipiamus ab ijs, quæ ad eam pertinent, reducentes eos ad tres præcipuos actus.

PRIMVS est ex parte voluntatis, quem vocamus INTENTIONE MORANDI; secundus est ex parte intellectus quem vocamus ATTENTIONE, siue aduertentiam ad id quod oratur; ex quibus tertius resultat, qui vocatur DEVOTIO, & consistit in promptitudine voluntatis ad hoc opus peragendum: quam deuotionem comitari solent alij teneri affectus, qui vocantur deuotio sensibilis. Et in omnibus his tribus actibus est aliquid omnino necessarium ad veram & vtilem orationem; aliquid autem est solum ex consilio, vt illa sit perfecta. Qui tamen ita solent esse connexi, vt de quocunque aliquid dicamus, opus sit aliquid de alijs miscere.

1
Vide Suarez
lib. 3. c. 3.

OSTENDAMVS hoc nunc in primo actu, hoc est in orandi INTENTIONE: quæ ad eam est necessaria, vt sine ea non possit vera esse oratio: si enim accipias breuiarium, & percurras omnes Psalmos: & orationes quæ in eo continentur, propter solatium, aut curiositatem, aut stultitiam, verè non oras: nam orare est cum Deo colloqui, & verba ad eum dirigere: Quando autem orationes legis ob fines prædictos, non magis cum Deo colloqueris, quam cum legis alios libros. Est igitur necessarium cum ea intentione legere, vt cum Deo colloquaris, & gratias ac dona ab eo petas, & verba illa ad infinitam eius Maiestatem dirigas, faciens illam actum Religionis, qui ex se dirigitur ad cultum Diuinum, & remedium nostratum necessitatum. Ex quo apparet, non satisfieri præcepto Ecclesiæ illo modo Officium legendi: hoc enim præceptum est orandi Deum, & has eius laudes proferendi: quod non expletur, nisi cum prædicta intentione ac sine officium illud legatur.

2

VERVM quidem est, non esse omninò necessarium, quod hæc intentio sit expressa, & actualis quotiescunq; Officium legitur; sed sufficere, vt implicita sit aut virtualis. Virtualis autem intentio censetur, quæ inicitur alicui actui præterito. Qualis esset, si matutino tempore apud te constitueres orare Canonicas Horas; quas absque alia actuali intentione suis temporibus legeres, ac recitares. Implicita intentio censetur, quæ innititur bonæ consuetudini, quam habes orandi illas Horas pro honore Dei, & vt tu

am ob.

am obligationem impleas, præstans quod ex tuo officio præstare teneris. Cuius indicium esset: quod interrogatus, cur accipis Breuiarium in manus? statim responderes, ad orandum, & satisfaciendum tuæ obligationi. Melius tamen esset actuale ipsam intentionem renouare, antequam ipsæ Horæ Canonicae inchoaretur: ut eo proprio spiritu dicerentur, quem illæ requirunt. Ex quo fit, ut ad Ecclesiæ præceptum implendum, non sit necessarium habere expressam & actualem intentionem illud implendi; sed sufficere virtuale, aut implicite, quæ includitur in voluntate quæ habes orandi iuxta bonam tuam consuetudinem. Imò addo: si quis scrupulosus diceret se velle legere aut canere Officium, & tamen nolle tunc præceptum implere; sed illud reperere, ut præcepto satisfaceret: is inquam, si postea mentem & voluntatē repetendi deponeret: non teneretur Officium repetere: nam prima recitatione aut cantu præcepto satisfecit: quia fecit quicquid Ecclesiæ faciendum constituit. Voluntate autem illa Officium repetendi, neque ipse sibi præceptum imposuit, quia non pendet ex eius voluntate præceptum facere; neque voto se ad repetendum obstrinxit: quia id non intendit simplici voluntate & proposito repetendi concepto: ideoque non manet repetitioni obstrictus. Ante tamen, quam tempus Officium dicendi elabatur, teneretur priorem voluntatem non satisfaciendi præcepto per primam recitationem mutare, & velle per eam satisfecisse: nam voluntate illa non mutata, neque repetito Officio, lethaliter delinqueret, nam quantum est in se, dicit, se nolle præceptum implere: sicut etiam peccaret is, quem præceptum impleuisse pœniteret.

Super hanc intentionem, quæ tanquam basis & fundamentum est veræ Orationis sufficiens ad præceptum implendum, erigi possunt variae aliæ intentiones, quædam vitiosæ, quædam verò sanctæ & perfectæ. Neque est cur hoc quenquam deterreat. Nam quemadmodum dicit Apostolus: *b super fundamentum, quod est Christus Iesus, alios edificare ligna, fœnum, & stipulam; alios verò aurum, argentum & lapides preciosos*: Ita etiam super intentionem orandi solent homines ex malitia sua tres alias intentiones vitiosas superædificare, quæ sunt tanquam ligna rudia, fœnum aridum, & vacua stipula: quibus fouebitur Purgatorij saltem ignis. Quædam igitur vitiosa intentio est cupiditas orantium Officium, aut accedentium ad Chorum, præcipue ob stipendium temporale. Alia est intentio inanis, orantium aut canentium ob inanem gloriam: siue quærant ex ipsamet Oratione sancti haberi: sicut Pharisei Hypocritæ, de quibus dixit Christus *quod receperunt mercedem suam*; siue ex aliqua circumstantia, sicut Cantores, qui ex vocis elegantia inaniter gloriantur. Alia est intentio seruilis, orta ex timore seruili, qualis esset eorum, qui ad Chorum propterea tantum venirent, ut pœnam effugerent aut reprehensionem Prælatorum.

3

Vide Suarez
lib. 4. c. 26.

4

b 1. Cor. 3. 12

c Mat. 6. 5

dp sal. 103.7

Quæ intentiones non impediunt, quò minùs Oratio sit vera, per quam præcepto Ecclesiæ satisfiat; sicut qui Baptizant, consecrant, & alia Sacramenta administrant cum ea recta intentione faciendi, quod iubet Ecclesia: quamuis talibus actionibus prauos alios fines admisceant, non propterea desinunt administrare vera Sacramenta. Ac proinde, qui ob tales fines Officium recitant, etiam temporales distributiones consequuntur licèt defraudentur spiritualibus, & non consequantur æternas. Oratio enim quæ fit propter malum finem, non est actus virtutis, sed vitij: nam virtutis corpus tantùm sine spiritu, & exterioram speciem sine interiori veritate habet. Deus autem potiùs respicit cor, quàm exterioris operis substantiam & speciem. Et de his intelligitur illud Davidis: *Oratio eius, sicut in peccatum.* Quamuis enim talis sit vera Oratio propter finem, quem ipsum opus respicit: est tamen peccatum, propter malum finem, quem errans sibi proponit. Ex quo fit vt quamuis sic orans se ipsum defraudet fructu talis orationis: quia neque meretur, neque satisficit, neque per eam aliquid sibi impetrat: Ecclesia tamen nõ defraudatur fructu impetrationis quem per eam Orationem intendit, vt superiùs est dictum: sufficit enim ad hoc, vt ipsa purissimam habeat intentionem in eo, quòd per suos Ministros orat ac petit: quemadmodum Sacramenta non fraudantur effectibus suis ob malam Ministrorum intentionem; neque elemosina, quam famulus ob inanem gloriam largitur, desinit esse utilis & fructuosa Domino, qui bona intentione dari eam iussit; sed magna est famuli miseria, quòd ipse iacturam faciat fructùs ex eadem actione percipiendi, qua Dominus magnum accipit lucrum. Magna quæ est Ecclesiastici infelicitas, quòd ipsius Orationes Ecclesiæ prosint; ipse verò, ob prauam appetitam intentionem, præmio fraudetur spirituali, contentus temporali vanæ gloriæ aut bonorum fortunæ. Studeat igitur preciosum à vili separare, & Officio Diuino nullam admiscere vilem & abiectam intentionem; qua illius maculetur aut obfuscetur. Et magna diligentia sensus & affectus suos examinet, qui obliquas huiusmodi intentiones produunt: vt agnitas strenuè mortificet. Si enim cum magna animi voluptate ad Chorum se conferret diebus illis, aut horis in quibus ampliores sunt distributiones; reliquis verò, aut non accedit, cum non adsit iusta aliqua causa: aut cum tædio quodam, & illibenter accedit: indicium est, quòd intentio multum habeat cupiditatis. Aut si inchoata iam aliqua hora, maneat ipse extra Chorum garruens, & expectet ingredi Chorum, donec primus Psalmus absoluat, aut tantùm id vult præstare, quod necessarium est, ne Distributione priuetur: indicia hæc sunt, quòd non obediētia, sed lucri causa accedat. Et qui libenter in Choro cantat, cum frequens est auditorium filet verò, quando non est: satis ostendit, se tantùm canere vt ad spectem

fatis

satisfaciat, aut propter vanitatem, & ita cupiens hominibus placere, placet vere Dæmonibus, & displicet Angelis. Quemadmodum euenit Cisterciensi cuidam Monacho, qui cum præclaram valde haberet vocem, non tamen volebat canere, nisi diebus tolembus, in quibus magnus fiebat ad Chorum concursus. Cumque in quodam ex his diebus cum ingenti inani sua gloria cecinisset, valdeque sibi in cantu suo complacuisse: apparuit Dæmon in figura pueri cuiusdam turpis, & terribilis; & in omnium conspectu cum multis vultus distortionibus, & manum manu percutiens in modum sublationis, & irrisionis, dixit: ô, ô, bene, bene cantauit, Et ita euauit.

§. II.

SED VLTERRIVS progredi debet, qui Diuinum Officium dicere cupit cum perfectione; studens supra necessariam intentionem prædictâ, alias adiungere puriores ac perfectiores: quæ sint quasi aurum aut argentum, aut lapides preciosi. Aurum est pura amoris Dei, eiusque gloriæ & laudis intentio, non quæsito alio præmio, aut mercede, quam debitum ei honorem deferre. Nam (vt ait S. Chrysostomus) adeo præclara res est Deum laudare, vt licet nullum aliud præmium speraremus, satis magnum illud esset censendum, quod velit Deus Dominus noster nos in ipsius laudibus occupari, nam hoc est propriè ei gratis seruire: quamuis id non faciamus sine magno præmio, vt supra est dictum. Argentum est intentio propriorum orationis finium, quæ dirigitur ad impetrandam à Deo gratiam ipsi seruiendi, aut obtinendi animæ nostræ refectionem, qua obtineamus animum, & maiorem feruorem in Diuino obsequio. Lapidis preciosi sunt multitudo virtutum, quæ ipsam orationem comitantur, & vnaquæque proprium suum finem ei adiungit: licet enim simul quærere multos bonos fines virtutum, quæ cum ipsa conueniunt. Obedientiam scilicet, tanquam finem obseruandi præceptum; pœnitentiam, quasi finem pro delictis nostris satisfaciendi, misericordiam, applicando ipsam orationem pro necessitatibus viuorum atq; mortuorum; spem, optando præmia & gaudia æterna; animi gratitudinem, offerendo gratiarum actionem pro acceptis Beneficijs; Religionem, ad cultum debitum ei exhibendum; & Charitatem, ad magis ei placendum, eò quod dignissimus sit, cui exactè obediatur, cuique honor, & obsequium deferatur. Hanc Dauid optabat intentionem, cum Deo dicebat: a dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo. Quomodo autem incensum in altum ascendit, nisi propter vim ignis separantis, quod subtile est à terrestri, & facientis, vt quasi fumus fragrantissimus ascendat? Hunc igitur in modum ignis amoris Dei secernere debet à nostris orationibus quemcunque terrenum finem, mortificando vanitates, cupiditates, & quoscunque alios terrenos, & munda-

In vitis viorum II Ordini, Cister. Spec. Exempl. verba Cantus. exempl. 1.

Serm. de laude Dei post lib. de orando Deum tom. 5. Tract. 1. c. 9.

a Psalm. 140. 2.